

KR.RPP.610.264.2022.PW

Burmistrz Miasta i Gminy Pińczów
ul. 3 Maja 10
28-400 Pińczów

W odpowiedzi na pismo z dnia 14.04.2022r., w sprawie opinii do projektu „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Pińczów na lata 2022-2030”, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie przekazuje poniższe uwagi do dokumentu.

Zgodnie z art. 166 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 2233 ze zm.), w celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią, m. in. w strategii rozwoju gminy uwzględnia się tzw. obszary szczególnego zagrożenia powodzią, przez które w myśl art. 16 pkt 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne rozumie się:

- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- d) pas techniczny.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%, przedstawione zostały na mapach zagrożenia powodziowego, zgodnie z art. 169 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne. Obowiązujące obecnie mapy jw. podane zostały do publicznej wiadomości w dniu 22.10.2020r. i są dostępne na Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Na podstawie ww. map zagrożenia powodziowego stwierdzono, że na terenie miasta i gminy Pińczów występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzek: Nida, Struga Podłęska i Mierzawa, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%) oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%). Jednocześnie, mając na uwadze art. 16 pkt 34 ppkt c) ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne, obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy obejmują także tereny na obwałowanych odcinkach Nidy i Strugi Podłęskiej oraz Mierzawy tj. pomiędzy brzegiem rzek a wałami przeciwpowodziowymi. Ponadto zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, na terenie gminy występują obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% oraz obszary narażone na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wałów przeciwpowodziowych (wyznaczone dla przepływu o prawdopodobieństwie wystąpienia 1%).

W przedłożonym projekcie strategii zawarta została informacja nt. występujących na terenie gminy obszarów szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącym 1% i 10%, a także obszarów zagrożonych powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia

powodzi jest niskie i wynosi 0,2%. Zapisy o obszarach jw. wymagają jednak uzupełnienia o informację nt. rzek, od których wyznaczone zostały obszary jw. oraz o występujących tu obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obejmujących tereny położone pomiędzy brzegami Nidy i Strugi Podłęskiej oraz Mierzawy a wałami przeciwpowodziowymi. Wnioskujemy również o uwzględnienie w strategii informacji o występowaniu wałów przeciwpowodziowych. Ponadto zwracamy uwagę na konieczność dokonania korekty zastosowanej w tekście nazwy w brzmieniu: „obszary o szczególnie wysokim zagrożeniu powodzią (Q10%)” poprzez zastąpienie jej zapisem: „obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%)”. Korekty wymaga również zamieszczona na stronie 81 mapa 5 pn.: „Gmina Pińczów – uwarunkowania, położenie gminy względem JCWPd i obszarów zagrożenia powodziowego”, na której przedstawione zostały „obszary szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącym Q1%” – obszary te nie odpowiadają przedmiotowym obszarom szczególnego zagrożenia powodzią, wyznaczonym na obowiązujących mapach zagrożenia powodziowego. Dodatkowo proponuje się, aby w projekcie strategii obok informacji o obszarach zagrożonych powodzią Q0,2% dodać zapis również o obszarach narażonych na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wałów.

Zgodnie z art. 326 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne, w strategii rozwoju gmin, uwzględnia się m.in. ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 315 pkt 1-3 ww. ustawy tj. planów zarządzania ryzykiem powodziowym, planów gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, czy też Planu przeciwdziałania skutkom suszy.

Zgodnie z Planem zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP), przyjętym na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (PZRP; Dz. U. z 2016r. poz. 1841), zachowującym ważność zgodnie z art. 555 ust. 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne, w granicach gminy Pińczów wskazano konieczność realizacji zadań pn.:

- „Fragmentaryczna rozbiórka prawobrzeżnych wałów przeciwpowodziowych w rejonie miasta Pińczów w kierunku msc. Michałów”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 1_498_W,
- „Przebudowa prawego wału Mierzawy Kopernia - Michałów w km 0+000 - 2+050, gm. Michałów, Pińczów, pow. Pińczowski”, zamieszczonego na liście inwestycji buforowych pod nr ID: 76173,
- „Przebudowa lewego oraz prawego wału rzeki Nidy, Pińczów - Kopernia, lewy w km 0+000 - 5+500, prawy w km 0+000 - 3+800, gm. Pińczów, pow. Pińczowski”, zamieszczonego na liście inwestycji buforowych pod nr ID: 76158,
- „Przebudowa lewego wału rzeki Nida, Kopernia - Zalesie w km 0+000 - 2+520, gm. Pińczów, pow. Pińczowski”, zamieszczonego na liście inwestycji buforowych pod nr ID: 76159,
- „Przebudowa lewego wału rzeki Nida, Zalesie - Skowronno w km 0+000 - 3+770, gm. Imielno, Pińczów pow. Pińczowski”, zamieszczonego na liście inwestycji buforowych pod nr ID: 76160,
- „Przebudowa prawego wału rzeki Nida, w km 0+000 - 4+340, gm. Imielno, pow. Jędrzejowski”, zamieszczonego na liście inwestycji buforowych pod nr ID: 76165,
- „Przebudowa lewego oraz prawego wału rzeki Branka, lewy w km 0+000 - 1+320, prawy w km 1+400, gm. Pińczów, pow. Pińczowski”, zamieszczonego na liście inwestycji buforowych pod nr ID: 76170,
- „Przebudowa lewego oraz prawego wału rzeki Nidy, Pińczów - Kopernia, lewy w km 0+000 - 5+500, prawy w km 0+000 - 3+800, gm. Pińczów, pow. Pińczowski”, zamieszczonego na liście inwestycji buforowych pod nr ID: 76158,
- „Budowa wału na rzece Struga Podleska/Unikowska w km 4+550 - 5+000 w msc. Podłęże”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 76063,
- „Budowa pompowni na rzece Nida w km 63+275, msc. Pińczów”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 76157,

- „Budowa polderu na rzece Nida w km 64+080 o poj. 5,03 mln m³, msc. Michałów / Skrzypiów / Pińczów”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 76054,
- „Budowa polderu na rzece Nida w km 70+680 o poj. 4,4 mln m³, msc. Skowronno”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 76056.

W przedłożonym projekcie strategii odniesiono się do ustaleń wynikających z ww. Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym, stanowiącego strategiczny dokument służący właściwemu zarządzaniu ryzykiem. W przedłożonym do zaopiniowania dokumencie nie wymieniono jednak wszystkich zadań planowanych w ramach PZRP na terenie gminy. W związku z powyższym informacja ta wymaga uzupełnienia.

W projekcie strategii odniesiono się również do Planu przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) na lata 2021-2027, przyjętego na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. 2021r. poz. 1615), stanowiącego dokument o strategicznym znaczeniu, do którego będą się odnosiły wszystkie późniejsze, konkretne działania minimalizujące skutki suszy, podejmowane zarówno przez organy administracji rządowej, jak i samorządy. Korekty wymaga jednak informacja dotycząca klas zagrożenia suszą – zgodnie z PPSS w północnej części gminy występuje umiarkowane zagrożenie suszą hydrologiczną a w południowej – silne zagrożenie suszą hydrologiczną, natomiast w odniesieniu do łącznego zagrożenia suszą – teren gminy jest przeważnie silnie zagrożony, a miejscami umiarkowanie.

Należy pamiętać, że przy planowaniu przestrzeni bardzo istotne jest kompleksowe podejście w zakresie tworzenia „błękitnej infrastruktury” związanej z retencjonowaniem wody oraz opóźnianiem odpływu, a także „zielonej infrastruktury” mającej na celu rozwój lub zachowanie jak największej ilości terenów zielonych. Uszczelnianie powierzchni zlewni spowodowane urbanizacją zakłóca bowiem naturalny obieg wody, przyspiesza spływ wód opadowych oraz zmniejsza zasilanie zasobów wód podziemnych. Brak działań z zakresu jw. przyczynia się bowiem znacznie do pogłębiania zjawiska suszy oraz w sytuacji wystąpienia – nasilających się w ostatnich latach lokalnych opadów o charakterze nawalnym - sprzyja powstawaniu tzw. powodzi błyskawicznych.

Dodatkowe informacje dotyczące Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy można znaleźć na stronie internetowej: <https://stopsuszy.pl/>.

W odniesieniu do Planów gospodarowania wodami zapisy zawarte w przedłożonym projekcie strategii wymagają korekty zgodnie z zestawionymi poniżej uwagami oraz informacjami.

Na stronie 59 projektu strategii zamieszczony został zapis: „Kod JCWPd: PLGW2000115 (...) Przyczyny zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych: Antropogeniczne: Przekroczenie wartości progowych jonów: NH₄, Fe. Słaby stan chemiczny spowodowany oddziaływaniem lokalnym ogniska zanieczyszczeń, brak podstaw do wskazania bezpośredniej przyczyny zanieczyszczenia. Oddziaływania presji już nie istniejącej związanej z eksploatacją siarki metodą otworową.”. Nie jest znane źródło przytoczonych powyżej informacji. W bazie danych aPGW, na którą autorzy Strategii powołują się w przypisie, w przypadku wskazanej JCWPd jako przyczynę stanu słabego wskazane zostały: „Przekroczenie wartości progowych następujących wskaźników: NH₄, Fe. obliczony zasięg zanieczyszczenia wynosi 49,84% powierzchni analizowanej jednostki. Zarejestrowane podwyższone stężenia poszczególnych wskaźników w płytkich poziomach wodonośnych (punkty nr 144 i 2665) mogą wynikać z intensywnego użytkowania rolniczego i nieprawidłowej gospodarki wodno-ściekowej.”. Dodatkowo dla wskazanej części wód określone zostały następujące presje/oddziaływania i zagrożenia antropogeniczne: „Przegląd oddziaływania działalności człowieka na wody podziemne: Wody podziemne występujące w obrębie JCWPd nr 115 są narażone na zanieczyszczenia związane przede wszystkim z działalnością człowieka. Największą degradację wód podziemnych powodują ścieki komunalne, przemysłowe oraz składowiska odpadów komunalnych, zbiorniki z produktami naftowymi i inne. Są to jednak lokalne ogniska

zanieczyszczeń o małym zasięgu migracji. Występują także zagrożenia związane z przebiegiem i utrzymaniem głównych szlaków komunikacyjnych, a także stosowaniem środków ochrony roślin i nawozów mineralnych na znacznych obszarach zbiornika. Zasoby podziemnych wód słodkich dostępne do zagospodarowania wymagają ochrony ze względu na dużą wrażliwość na zanieczyszczenia pochodzące z powierzchni terenu. Wynika to z braku lub występowania lokalnej, słabej izolacji poszczególnych pięter wodonośnych. *Przeгляд oddziaływań na zmiany poziomu wód podziemnych: W obrębie JCWPd nr 115 eksploatację wód podziemnych prowadzi się z utworów czwartorzędowych, neogeńskich, mezozoicznych i staropaleozoicznych za pomocą studni kopanych oraz wierconych, na ujęciach komunalnych. Eksploatacja jest prowadzona ze wszystkich pięter wodonośnych, jednak wielkość poboru jest stosunkowo niewielka. Woda służy do celów socjalno-bytowych, a także jest zużywana przez rolnictwo, przemysł i rzemiosło. Na podstawie analizy wykresu zmiany retencji zasobów wód podziemnych w latach 1983-21, w uznanym za reprezentatywny punkcie monitoringu wynika, iż głębokość położenia zwierciadła wód podziemnych nie ulega zmianie. Nie rejestruje się zatem zmian zasobów wód podziemnych. Rejestrowane są niewielkie zmiany położenia zwierciadła wód podziemnych w najbliższym otoczeniu ujęć oraz w dolinach rzek pod wpływem wahań stanów wód powierzchniowych. Stan ilościowy jednostki jest dobry, pobór stanowi około 1% dostępnych zasobów do zagospodarowania. Największe ujęcia na terenie JCWPd to PGKiM w Staszowie (Staszów) – 146 tys. m³/r, Elektrownia Połaniec w Połaniecu (126 tys. m³/r) i Związku Międzygminnego „Pondzie” w Szydłowie (114 tys. m³/r). *Przeгляд oddziaływań zanieczyszczeń na jakość wód podziemnych: Istnieje lokalne zagrożenie płytkich warstw wodonośnych infiltracją zanieczyszczonych wód rzecznych Czarnej, Kanału Strumień i Wisły w przypadku jej wymuszenia przez eksploatację ujęć wody. Oddziaływanie istniejących ognisk zanieczyszczeń ma wymiar wyłącznie lokalny i nie zaznacza się w skali regionalnej. Dotyczy jedynie pierwszego poziomu wodonośnego. Na obszarach zabudowy wiejskiej spotykane jest zanieczyszczenie płytkich wód gruntowych związkami azotu. Na terenie JCWPd znajduje się jedna strefa ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych w Widuchowej-Chrustach. Zlokalizowano to 5 punktów monitoringu wód podziemnych obejmujących wody z utworów paleogeńsko-neogeńskich oraz czwartorzędowych. Stwierdzono w dwóch przypadkach III klasę, w jednym klasę IV i w dwóch klasę V. Czynniki obniżającymi jakość (i stan) wód są jon NH₄, Fe i Mn (klasa V) oraz Ni, K, Ca, SO₄ i Fe (klasa IV). Na terenie jednostki eksploatowana są złoża wód leczniczych w Busku Zdroju i Solcu.”**

Podsumowując: w bazie danych aPGW w żadnym z jej fragmentów nie znajduje się informacja o tym, że przyczyną słabego stanu chemicznego wskazanej części wód byłoby oddziaływanie nieistniejącej presji związanej z eksploatacją siarki metodą otworową czy też brak było podstaw do wskazania bezpośredniej przyczyny zanieczyszczenia, o której piszą autorzy.

W przypadku zdania na str. 62: „Wszystkie jednolite części wód powierzchniowych znajdujące się w granicach Gminy Pińczów odznaczają się stanem ogólnym złym, natomiast jednolite części wód podziemnych – dobrym.” – konieczna jest weryfikacja poprawności zapisu w fragmencie odnoszącym się do jednolitych części wód podziemnych: w przypadku jednej z JCWPd (PLGW2000115), w obrębie której znajduje się Gmina Pińczów - jak słusznie zostało to wskazane na str. 59 - jej stan ogólny określony został jako słaby. Nie można zatem mówić o tym, że stan ogólny wszystkich JCWPd określony został jako dobry.

Dodatkowo w tabeli na str. 62-64 – w części poświęconej Aktualizacji Programu Wodno-Środowiskowego Kraju (aPWŚK) - powinny znajdować się wszystkie zadania podstawowe przypisane do poszczególnych JCWP, znajdujących się granicach przedmiotowej gminy. Przykładowo: dla JCWP RW20001021699 - Nida od Cieków od Korytnicy do ujęcia wskazano tylko wybrane działania podstawowe: „Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków Pińczów” oraz „Budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Pińczów”, tymczasem w Programie wodnośrodowiskowym kraju do tej JCWP przypisane zostały dodatkowo inne

działania podstawowe, nie wykazane w tabeli takie jak: „regularny wywóz nieczystości płynnych” czy „opracowanie oceny jakości wody wykorzystywanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia”.

Ponadto w tabeli tej powinny znajdować się również brakujące działania z aPWŚK, przypisane do jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), znajdujących się w granicach przedmiotowej gminy wykazanych na str. 59.

Wspomniane powyżej dane źródłowe tj. baza danych aPGW oraz baza danych aPWŚK, są ogólnodostępne i możliwe do pobrania pod adresem WWW: <https://apgw.gov.pl/pl/II-cykl-materialy-do-pobrania>

Mając powyższe na uwadze, przedmiotowy projekt „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Pińczów na lata 2022-2030” wymaga uzupełnienia w podniesionych kwestiach.

Niezależnie od powyższego informujemy, że zarówno Plan gospodarowania wodami, Plan zarządzania ryzykiem powodziowym jak również Program wodnośrodowiskowy kraju są aktualizowane co 6 lat. Obecnie trwa proces aktualizacji w/w dokumentów.

Zgodnie ze zmianami wprowadzonymi znowelizowaną w 2017r. ustawą Prawo wodne, Program wodnośrodowiskowy kraju zastąpiony zostanie przez zestawy działań dedykowane poszczególnym jednolitym części wód. W tym miejscu informujemy, że zostały już zakończone konsultacje społeczne projektu II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, podczas których można było wyrazić opinię na temat działań przypisanych do realizacji poszczególnym jcw zlokalizowanym w obrębie Państwa Gminy.

Obecnie trwa weryfikacja wniesionych uwag i prace nad ostateczną wersją dokumentu. Informacje na temat prowadzonych prac w ramach II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły można uzyskać na stronie: <https://apgw.gov.pl/>.

W ramach realizowanego projektu pn.: „Przegląd i aktualizacja planów zarządzania ryzykiem powodziowym” w chwili obecnej trwa proces rozpatrywania przez Ministerstwo Infrastruktury oraz PGW WP wszystkich uwag i wniosków do przygotowanej przez wykonawcę ostatecznej wersji projektu aPZRP zgłaszanych w ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych. Zakończenie prac nad przedmiotowym dokumentem planowane jest na II połowę 2022r.

KIEROWNIK WYDZIAŁU
Koordynacji Ochrony przed Powodzią i Suszą

Anna Ryłko
/dokument podpisany elektronicznie/

Rozdzielnik:

1. Adresat – (ePUAP),
2. RPP a/a